

## Kulturdepartementet/regeringskansliet

## Yttrande

Örnsköldsviks kommun har fått möjlighet att yttra sig över Remiss av betänkande Vår demokrati – värd att värna varje dag (SOU 2022:28).

Utifrån kommunens parlamentariska demokratiutvecklingsarbete ser Örnsköldsviks kommun samma behov som utredningen visar. Örnsköldsviks kommun jobbar med att utveckla flera av de insatser som utredningen föreslår.

Utredningen i sin helhet ger en bra och överskådlig bild av det arbete kommittén har gjort och de insatser som varit runt om i landet. Utredningen visar även på vilka lärdomar som kan dras av insatserna, men också på behovet att ha ett långsiktigt arbete för demokratifrämjande insatser för att få det hållbart över tid.

Bland remissinstanserna (Ku2022/ 01317) noterar Örnsköldsviks kommun att Sametinget formellt är medtaget som remissinstans. Örnsköldsviks kommun vill synliggöra att formella remissinstanser för 4 av 5 nationella minoriteter saknas bland de utpekade remissinstanserna, vilket för en demokratiutredning är en brist som Örnsköldsviks kommun menar är allvarlig. Särskild och specifik remissrunda direkt ställd till remissinstanser för Sveriges nationella minoriteter ser Örnsköldsviks kommun att det planeras in då dessa inte fanns med från början.

Örnsköldsviks kommun betonar vikten av fortsatt arbete för utveckling av demokrati - 12,6 % av världens länder befinner sig idag i det som klassas som en fullvärdig demokrati, vilket innebär att endast 6,4 % av världens befolkning lever i en fullvärdig demokrati (<https://www.eiu.com/n/democracy-index-2021-less-than-half-the-world-lives-in-a-democracy/>). Utifrån ett globalt perspektiv är det viktigt att arbetet med agenda 2030, mänskliga rättigheter med mera fortsätter.

För att möta de demokratiska utmaningarna som präglar samhället idag och behovet av att stärka demokratin och det parlamentariska representativa systemet ställer sig Örnsköldsviks kommun bakom kommitténs förslag – då hänsyn tas till kommentarerna i yttrandet - om:

- Ändringar och tillägg i förordningarna kommittéförordningen (1998:1474) och i myndighetsförordningen (2007:515).
- Kommitténs förslag på hur insatserna från arbetet ska tas tillvara.
- Kommitténs förslag på åtgärder för att på långsiktigt stärka demokratiperspektivet i myndigheters verksamhet, i utredningsarbetet samt inom skolväsendet.

## En nationell demokratifunktion

Örnsköldsviks kommun ser positivt på kommitténs förslag på en nationell demokratifunktion och att denna inrättas i befintlig myndighet. Örnsköldsviks kommun ser det som viktigt att även denna funktion har koppling till den globala arenan.

Örnsköldsviks kommun vill betona vikten av att inkludera den idéburna sektorn/civilsamhället i det demokratifrämjande arbetet, liksom näringslivet och akademien.

## Demokratiuppdrag till länsstyrelserna

Örnsköldsviks kommun ser positivt på kommitténs förslag demokratiuppdrag till länsstyrelsen. Förslaget att ge länsstyrelserna ett demokratifrämjande uppdrag kan ge ökade kunskaper om demokrati och jämställdhet, vilket i sin tur kan bidra till att minska skillnaderna i demokratiskt deltagande och inflytande mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Detta mot bakgrund att det finns behov av fortsatt utveckling inom området jämställdhet inom politiken (t ex två rapporter från jämställdhetsmyndigheten, Ett sekel av rösträtt och valbarhet 2021:1 och Kvinnor och män i lokal demokrati 2021:3).

Örnsköldsviks kommun vill lyfta fram att förutom den offentliga sektorn är den idéburna sektorn/civilsamhället, näringsliv och akademien centrala delar i en fungerande demokrati och att dessa ska inkluderas i arbete för demokrati.

## Ökat demokratifokus i myndighetsstyrning

Kommunstyrelsen ser positivt på beskrivningen av pilotprojekt (s 90 framåt) där det lyfts att pilotprojektet kan dra nytta av erfarenheter från JiM (jämställdhetsintegrering av myndigheter) som har haft positiva effekter på jämställdheten i Sverige. Flera myndigheter bidrar i dag till de jämställdhetspolitiska målen och jämställdhet har blivit en integrerad del av respektive myndighets verksamhet. I en utvärdering av JiM betonas särskilt betydelsen av en stark politiskt vilja, riktade uppdrag till myndigheter vars verksamheter har stor betydelse för att uppnå jämställdhetsmålen samt att regleringsbrevsuppdrag i kombination med instruktionsskrivningar har varit effektiva.

## Analysera konsekvenser för demokratin

Örnsköldsviks kommun konstaterar att det är positivt att kommittéer och utredningar analyserar konsekvenser för demokratin i de förslag som tas fram så att dessa är beaktade då genomförandefas startar. Örnsköldsviks kommun vill påtala den perspektivträngsel som finns och vikten av att förenkla för kommuner i det dagliga arbetet. Här kan länsstyrelserna om de får ökat ansvar för demokratiarbetet ha en viktig uppgift då dessa även har övergripande ansvar för många andra perspektiv. Det är viktigt att Sveriges kommuner när

det gäller exempelvis demokratifrämjande arbete - oberoende av storlek och resurser - kan verka för likvärdiga förutsättningar för de som bor, verkar och vistas i respektive kommun.

### **Förtydliga skolans demokratiuppdrag**

Örnsköldsviks kommun ser positivt på att skolan får stöd i skolans demokratifrämjande arbete. Att säkerställa elevernas rätt till likvärdiga möjligheter att lära sig om opinionsbildning och det politiska systemet är viktigt. Örnsköldsviks kommun vill betona vikten av att underlätta för skolan så att skolan ges bästa möjliga förutsättningar att klara de olika krav som ställs.

Örnsköldsviks Kommun

Per Nylén  
Kommunstyrelsens ordförande